

Homilia benedicció abacial Rvdm. P. Manel Gasch
Monestir de Montserrat 13 d'octubre del 2021,
Festa dels beats monjos màrtirs
(Is 25, 6-9; He 12, 18-24; Jn 15, 18-21)

Beneït sigui el nostre Déu ara i sempre i pels segles dels segles. Amén.

Estimat P. Abat Manel, estimats germans. La celebració litúrgica d'avui, com veieu els qui hi sou presents personalment o us hi uniu a través dels diversos mitjans de comunicació, té un quelcom que la fa si més no un xic especial. Hi veieu molts bisbes, abats i preveres concelebrants, i molts monjos. També ho és d'especial la presidència de la celebració per part d'un bisbe catòlic de ritus bizantí que potser per a molts és desconegut. Però per a d'altres segurament no ho és tant. Agraeixo al p. Abat Manel la invitació paterna i fraterna a presidir aquesta celebració litúrgica a Montserrat. Celebrar a Montserrat és, per a vosaltres monjos i per a mi que he format part d'aquesta comunitat durant molt anys, i me'n sento encara part, és celebrar "a casa".

Hi ha dos aspectes que son fonamentals en aquesta nostra celebració i que voldria subratllar. **El primer aspecte:** la memòria dels beats monjos màrtirs, dels quals celebrem avui la festa, i a la litúrgia dels quals pertanyen les lectures de la Paraula de Déu que hem escoltat. **El segon aspecte:** la presència del p. Abat Manel Gasch, assegut aquí al bell mig de la nostra celebració, per a rebre la benedicció com a abat, com a pare i pastor d'aquest monestir de Santa Maria de Montserrat.

El profeta Isaïes ens ha presentat, servint-se d'un llenguatge molt viu i molt bell, la imatge del banquet preparat per a tots els pobles. Sovint els profetes, amb imatges festives, quasi de vida familiar, ens presenten la relació de Déu amb els homes, amb el seu poble. I amb aquestes imatges de vida familiar el profeta afirma: "*Aquí teniu el vostre Déu! En Ell hem posat la nostra esperança...*". Tot l'AT prepara l'encontre definitiu, en Jesucrist, de Déu amb l'home; ho fa, podríem dir, amb imatges totes que porten d'una manera o d'una altra a l'Emmanuel, al Déu amb nosaltres. "*Aquí teniu el vostre Déu! En Ell hem posat la nostra esperança...*". Un Déu amb nosaltres, un Déu enmig nostre, que no ens estalvia l'encontre amb la contradicció, amb el sofriment, amb la mort. Aquest encontre amb el sofriment, amb la creu el vivim sempre però ben segurs que "*...En Ell hem posat la nostra esperança...*". Aquesta podria ser la frase que enclou la vida i la mort de tants i tants germans nostres cristians que han donat i donen la vida pel Crist, com ho feren els nostres germans monjos màrtirs, les relíquies d'alguns dels quals venerem a la cripta d'aquesta basílica.

A l'evangeli de Sant Joan, en el fragment que hem escoltat pres del seu llarg discurs de comiat, el Senyor ens ha deixat la seva Paraula sempre viva, sempre present en el nostre camí cristià: "*Jo us he escollit del món... Tot això us ho faran a causa del meu nom...*". Us trobareu amb contradiccions, amb persecucions, amb sofriments. Sempre "*...a causa del meu nom...*", ben segurs però que "*En Ell hem posat la nostra esperança...*". Viure l'Evangeli, ahir, avui i sempre, no és mai un camí planer, ans al contrari és un camí on la creu, la del Crist i la nostra, es fa present. És un camí on un món, de vegades hostil i de vegades indiferent, ens demanarà raó de la nostra fe. La paraula del Senyor: "*Jo us he escollit del món...*", ens infon la força i el coratge per anunciar i viure sempre l'Evangeli, que és la nostra resposta, el nostre testimoniatge enmig dels homes.

Les lectures de la litúrgia d'avui tenen una força especial precisament perquè són proclamades en la festa dels nostres monjos màrtirs, d'aquells germans nostres que, fidels a Jesucrist i a la professió monàstica que un dia varen fer com a monjos en aquest monestir, varen vessar la seva sang com a màrtirs, com a testimonis d'aquell amor a l'únic Senyor de les seves i de les nostres vides encara avui, Jesucrist l'únic Senyor, l'únic Salvador, l'únic Redemptor. "*Aquí teniu el vostre Déu! En Ell*

hem posat la nostra esperança...". En la llarga història del nostre monestir-santuari, sempre als peus de la Mare de Déu, una història mil·lenària, hi trobem un gran nombre de sants monjos, anònims certament però que han estat i continuen essent pedres vives en aquest edifici vivent que és Montserrat, símbol del qual ho és aquesta basílica que ens acull. I com a coronament d'aquest primer mil·lenni de la nostra història, el Senyor ens ha fet el do d'afegir, a la llarga filera de monjos sants i pecadors, fidels i febles, joves i vells..., el Senyor hi ha afegit la corona, la pedra preciosa dels màrtirs, d'aquests germans nostres generosos i fidels, febles i pecadors també segurament, però fermes en l'amor del Crist, que han fet seva, com fem ara nostra, aquella estrofa que cantarem d'aquí a uns dies el primer de novembre: "*Chori... monachorumque omnium, simul cum sanctis omnibus, consortes Christi facite*" / "*Els cors ...de tots els monjos, juntament amb tots els sants, feu-nos familiars del Crist*". Ells, els màrtirs, per llur testimoniatge i llur martiri, juntament amb tants i tants que ens han precedit, intercedeixen per tal que, també nosaltres, esdevinguem "familiars... del Crist".

En aquest "*cor de tots els monjos, familiars del Crist*" t'hi afegeixes tu avui, estimat p. Abat Manel, amb un nou ministeri com a abat, com a pare d'aquest monestir. Els grecs diríem: "amb aquesta nova *diaconia*, aquest nou servei". Què vol dir per a tu, per als monjos, per als escolans i per als pelegrins que avui som a Montserrat, ser beneït abat d'aquest monestir? Us proposo que sigui ara la mateixa celebració litúrgica la que ens guii pedagògicament en allò que significa per a tu, per a la teva comunitat i per a nosaltres aquesta celebració.

Seguint el ritual, i ara quan acabi aquesta meva homilia, et faré una sèrie de preguntes, a les quals, amb la teva resposta, manifestaràs davant de Déu i dels germans, davant de l'Església, la teva voluntat de dur a terme aquesta diaconia de què parlàvem.

Se't demanarà si vols: "*instruir els teus germans, guiar-los i ensenyar-los... portar-los cap a Déu*". A partir del dia que la comunitat et va elegir, no ets un administrador -o si vols no ets "només" un administrador-, sinó que ets algú, que amb la grandesa i la fragilitat de cada ésser humà, des de la teva condició humana -que el Crist ha assumit en la seva encarnació!-, "*...has estat elegit per regir les ànimes fent les vegades del Crist*". Instruir, guiar, ensenyar, portar cap a Déu. Un mestratge, un guiatge, un acompanyament, sempre "fent les vegades del Crist". A través teu el Crist continuarà ensenyant, guiant, portant cap a Déu. "Fent les vegades del Crist".

No tinguis por totes les vegades que llegint la Regla de Sant Benet, o en tants altres textos dels Pares de l'Església, es parla de l'abat o del bisbe com "el qui fa les vegades del Crist", com a "vicari del Crist". No hi renunciïs, no hi renunciem mai a aquest títol! Dic títol però potser hauria de dir sacrament! Crec que és el títol / ministeri més preciós i més "de pes" que els bisbes i els abats tenim i que hem de custodiar. És un "títol / ministeri" que "pesa", t'ho puc assegurar, però també és un títol, una diaconia, que tantes i tantes vegades et donarà força i consol.

Seguint el ritual de la benedicció, invocarem la Mare de Déu i tots els sants. Les lletanies manifestaran la confiança nostra com a Església en la intercessió i la comunió de tots aquells homes i dones que s'han configurat al Crist: Maria, els apòstols... fins als nostres germans monjos màrtirs que avui celebrem.

Després vindrà l'oració de benedicció com a abat: una epiclesi, una invocació de l'Esperit Sant damunt teu, i també d'alguna manera damunt de la comunitat que t'ha estat encomanada. Allò que es demana per a tu, també directament toca la comunitat dels monjos. El text ens resumeix alguns aspectes fonamentals d'aquesta teva nova diaconia:

Que amb el seu ensenyament penetri el cor dels seus deixebles. Ensenyar, per part teva, acollir el teu ensenyament per part dels germans.

Que sàpiga la cosa difícil i àrdua que ha acceptat: governar ànimes i acomodar-se a moltes maneres de ser... En cada monjo hi trobaràs l'ànima dòcil i l'ànima de vegades tossuda... El cor generós i el cor endurit... No desesperis mai de la misericòrdia de Déu!

Més servir que manar... Un servei, una paraula, un ensenyament que de vegades penetrarà el cor dels deixebles com una pluja suau, i de vegades tindrà la impressió que passa com una torrentada que et semblarà que no deixa petja. No et desanimis i tingue's paciència.

No perdre cap de les ovelles que té encomanades: Cap ovella no és menyspreable, cap. Som, sempre, ovelles que de vegades coixegen i de vegades caminen amb fermesa... Cap no és menyspreable, ni l'ovella perduda, que t'hauràs de carregar una i altra vegada damunt les teves espatlles, ni l'ovella forta a qui, t'ho asseguro, li farà bé una bona paraula amiga i d'encoratjament de tant en tant.

Omplir-lo dels dons de l'Esperit Sant... Tot allò que faràs, que ensenyaràs, serà per a tu i per als germans, un do de l'Esperit Sant.

Que no anteposi res a Crist i que ensenyi que res no li ha de ser anteposat. El Crist, únic mitjancer de qui ens parlava la carta als Hebreus, és Aquell que hauràs d'anunciar sempre als teus germans monjos, als escolans, als treballadors de Montserrat, als milers i milers de pelegrins que, passada aquesta maltempsada de la pandèmia, el Senyor continuarà cridant a la santa muntanya de Montserrat. Homes i dones que pujaran a Montserrat a buscar-hi una paraula amiga, una paraula de consol, el sagrament del perdó, un lloc de silenci.

Acabarem la benedicció amb el lliurament de les insígnies, d'aquests símbols que faran present, de manera comunitària i litúrgica allò que ets i que has de ser per als teus germans: se't donarà la Santa Regla, l'anell, la mitra i el bàcul, que manifestaran simbòlicament el teu mestratge, el teu amor sponsal per la comunitat, el teu magisteri i el teu pasturatge, és a dir la teva plena configuració amb el Crist. Símbols que faran evident, per a tu mateix en primer lloc, i per als germans, aquesta nova diaconia a la qual el Senyor t'ha cridat.

Estimat P. Abat Manel: els Pares de l'Església han donat al bisbe i a l'abat una sèrie de títols a través dels quals han volgut indicar aquell que en cada Església, i en cada monestir, fa les vegades del Crist: pare, pastor, mestre, guia, timoner, metge -metge de les ànimes certament, però també metge dels cossos: estima, cuida, visita els malalts.

A aquests títols em permeto d'afegir-n'hi un altre, no t'espantis!: l'abat és també "màrtir". En el sentit més fort del terme: màrtir / testimoni del Crist en la comunitat, en l'Església, en el món on ens toca de viure.

Estimats germans, després de la benedicció, celebrarem els Sants Misteris. Invocarem l'Esperit Sant damunt del pa i del vi per tal que en faci el Cos i la Sang del Crist, i per tal que ens faci també, a tu pare abat Manel i a tots nosaltres, màrtirs del seu Evangeli, testimonis de la seva Paraula de vida que acollim cada dia com a monjos, com a pelegrins en un món de vegades sord però sempre assedegat d'una paraula viva, de consol, de misericòrdia, d'esperança.

A la Divina Litúrgia bizantina, després de la narració de la institució de l'eucaristia i de l'epiclesi damunt del pa i del vi, després que l'Esperit Sant n'ha fet el Cos i la Sang del Crist, invoquem la Mare de Déu, aquella en el si de la qual la Paraula es va fer home, es va encarnar. També en aquesta celebració invoquem per a tu i per a Montserrat la intercessió de Santa Maria, la Mare de Déu, per tal que sigui ella sempre per a tu i per a la comunitat aquella guia que et mostri i et porti al Crist, l'únic mitjancer, Senyor i pastor de les nostres vides.

Reprenc, amb un afegit, l'estrofa de l'himne de Tots Sants de què parlava al començament: "*Chori... abbatum monachorumque omnium, simul cum sanctis omnibus, consortes Christi facite*".

Que els sants abats i monjos de la història d'aquest monestir et i ens facin "*consortes Christi familiars del Crist*".

"Aqui teniu el vostre Déu! En Ell hem posat la nostra esperança...". Que ens reforci sempre aquesta esperança el Crist Senyor, que regna amb el Pare i l'Esperit Sant pels segles.

Amén.

P. Manuel Nin i Güell, monjo de Montserrat i bisbe (exarca apostòlic) dels catòlics de tradició bizantina de Grècia